

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo komunikacija i prometa
Direkcija za civilno zrakoplovstvo

A

C

D

H

B

**PRAVILNIK O ODRŽAVANJU I
PREGLEDANJU AERODROMA I
MJERAMA POTREBNIM ZA NJEGOVU
SIGURNU UPOTREBU**

BHDCA

Datum: 19. maj 2006.g.

Referentni broj: 02-292.3-603/06

Jezik: bosanski

Na osnovu člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), člana 6. stav 1. i člana 14. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O ODRŽAVANJU I PREGLEDANJU AERODROMA I MJERAMA POTREBNIM ZA NJEGOVU SIGURNU UPOTREBU

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim Pravilnikom utvrđuje se način održavanja i pregledanja uzletno-sletnih staza (u daljnjem tekstu: USS-a), drugih staza, stajanke i drugih površina na aerodromu koje služe za kretanje zrakoplova (u daljnjem tekstu: operativne površine) i način održavanja objekata, instalacija, uređaja, opreme i sredstava aerodromskih službi koji omogućavaju sigurno uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova, kao i prihvat i otpremu zrakoplova, putnika i stvari.
- (2) Održavanje operativnih površina i održavanje objekata, instalacija, uređaja, opreme i sredstava iz stava 1. ovoga Pravilnika obavlja se na način propisan ovim Pravilnikom, odnosno u skladu s uputstvima proizvođača uređaja i opreme.

Član 2.

(Ovlaštena osoba)

Preglede i održavanje operativnih površina, instalacija i uređaja svjetlosne signalizacije, te poslove zimske službe može obavljati samo osoba koje posjeduje potvrdu o osposobljenosti za obavljanje tih poslova.

Član 3.

(Način održavanja)

- (1) Održavanje može biti redovno i pojačano.
- (2) **Redovno održavanje** obuhvaća radove manjeg opsega, a naročito: pregled operativnih površina, objekata, instalacija, uređaja, opreme i sredstava koji omogućavaju sigurno uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova, prihvat i otpremu zrakoplova, putnika i stvari (u daljnjem tekstu: pregledi), poduzimanje preventivnih mjera, popravke, otklanjanje nedostataka i čišćenje operativnih površina, objekata, instalacija, uređaja, opreme i sredstava i sl.
- (3) Redovno održavanje obavlja se na osnovu važeće dokumentacije (dokumentacija izvedenog stanja, odnosno prema uputstvima proizvođača za održavanje opreme ili uređaja).
- (4) **Pojačano održavanje** obuhvaća obnove operativnih površina i objekata, instalacija i uređaja kojima se osiguravaju njihova trajnost i pouzdanost, bez promjene tehničkih karakteristika.
- (5) Pojačano održavanje, po pravilu se obavlja periodično i po potrebi, a radovi se izvode na osnovu prethodno izrađene tehničke dokumentacije.
- (6) O obavljenom pojačanom održavanju vodi se dokumentacija koju operator aerodroma mora čuvati u svojoj arhivi, sve dok je predmet pojačanog održavanja u upotrebi.

Član 4.

(Pojmovi)

Pojmovi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

-
- a) **suhi snijeg;** snijeg koji se može otpuhati i koji se raspada poslije pokušaja stvaranja snježne grude, čija zapreminska masa iznosi približno 0,35 kg/dm³;
  - b) **vlažni snijeg;** snijeg koji se sjedinjuje kada se stegne rukama i od kojega se može stvoriti snježna gruda, čija zapreminska masa iznosi približno od 0,35 do 0,50 kg/dm³;
  - c) **sabijeni snijeg;** snijeg koji je sabijen u čvrstu masu koja se ne može više sabijati i mijenjati oblik, a koja se lomi u komade pri podizanju, čija zapreminska masa iznosi približno 0,5 i više kg/dm³;
  - d) **bljuzgavica;** voda zasićena snijegom koja se pri gaženju unaokolo raspljusne, a čija zapreminska masa iznosi približno od 0,5 do 0,8 kg/dm³;
  - e) **vlažna površina za kretanje zrakoplova;** površina čija je boja promijenjena zbog vlažnosti;
  - f) **mokra površina za kretanje zrakoplova;** površina natopljena vodom, ali bez vidljivog sloja vode;
  - g) **barice: voda zadržana u udubljenjima;**
  - h) **vodeni sloj;** vidljivi sloj vode kojim je pokrivena operativna površina;

DIO DRUGI - PREGLEDI

Član 5.

(Vođenje dokumentacije)

Operator aerodroma obavezan je voditi dokumentaciju o obavljenim pregledima koji mogu biti u obliku obrazaca, dnevnika, zapisnika ili izvještaji, a koju je obavezan čuvati najmanje pet godina u svojoj arhivi.

Član 6.

(Redovni pregled)

- (1) Redovni pregled operativnih površina, instalacija i uređaja za svjetlosno obilježavanje (svjetla USS-a, staza za vožnju i stajanka, svjetla prilaza, pokazivači nagiba prilaznja, svjetla za obilježavanje prepreka i dr.) obavlja se najmanje dva puta na dan u vrijeme u kojem se aerodrom koristi na način koji ne ometa promet.
- (2) Prvi redovni pregled iz stava 1. ovoga člana obavlja se prije prvog jutarnjeg redovnog leta, a ako je vrijeme u kojem se aerodrom koristi za zračni promet manje od 24 sata prvi redovni pregled obavlja se prije otvaranje aerodroma za zračni promet.
- (3) Drugi redovni pregled obavlja se neposredno prije nastupanja noći.
- (4) Pregled iz stava 1. ovoga člana obavlja se i ako to zahtijeva nadležna kontrola zračnog prometa, odnosno zrakoplovni inspektor, odnosno uvijek kada operator posumnja u regularnost stanja objekata, opreme i instalacija.

Član 7.

(Pregled u vanrednim situacijama)

Iznimno od odredbe stava 1. člana 7. ovoga Pravilnika, pregled se obavlja i u kraćim vremenskim intervalima, ako su površine za kretanje zrakoplova pokrivene snijegom, ledom, bljuzgavicom, slanom, odnosno ako nastanu sljedeće promjene i to:

- a) promjena koeficijenta trenja od 0,05;
- b) promjena debljine sloja veća od 20 mm za suhi snijeg, veća od 10 mm za vlažni snijeg i veća od 3 mm za bljuzgavicu;
- c) promjena raspoložive dužine ili širine USS-e od 10% ili više;
- d) bilo koja promjena u vrsti atmosferskog taloga ili površini, koja zahtijeva izmjene u dijelu F ili T izvještaji (obrazac broj 2, koji se nalazi u Dodatku 1 ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio);

-
- e) kada postoje snježni nanosi na jednoj ili obje ivice USS-a, a desi se promjena u visini ili udaljenosti od centralne linije;
  - f) bilo koja promjena intenziteta ili uočljivosti svjetala USS-e;
  - g) promjena bilo kojih drugih uvjeta za koje se na osnovu iskustava i poznavanja lokalnih uvjeta zna da su bitni.

Član 8.

(Izveštaj o obavljenom pregledu)

- (1) Izveštaj o obavljenom pregledu izrađuje se na obrascu broj 1, a ako na operativnim površinama ima snijega, leda, bljuzgavice ili slane na obrascu broj 2.
- (2) Izgled i sadržaj obrasca broj 1 i obrasca broj 2 iz stava 1. ovoga člana i prikazani su u Dodatku 1 i Dodatku 2 ovoga Pravilnika i čine njegov sastavni dio.
- (3) Operator aerodroma, izvještaj iz stava 1. ovoga člana bez odlaganja dostavlja nadležnoj kontroli zračnog prometa.

Član 9.

(Obavješćavanje o zatvorenosti aerodroma)

- (1) Ako se na operativnim površinama, uredajima za svjetlosno obilježavanje predviđa čišćenje ili drugi radovi, operator aerodroma, dužan je prije početka radova obavijestiti nadležnu kontrolu zračnog prometa da će aerodrom biti zatvoren, odnosno prije završetka svih radova da će aerodrom biti ponovo otvoren ili bar prognozu završetka radova 30 minuta prije završetka.
- (2) Iznimno od odredbe stava 1. ovoga člana, aerodrom se može odmah zatvoriti ako nastanu iznenadne pojave (nenadan snježni pljusak, kiša koja se ledi, poplava, potres, prekid napajanja električnom energijom zbog oštećenja kablova i sl.).
- (3) Nadležna kontrola zračnog prometa će regulacijom prometa omogućiti normalno i sigurno obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Član 10.

(Izveštaji nadležnog hidrometeorološkog zavoda)

- (1) Operator aerodroma dužan je redovno pratiti izvještaje nadležnog hidrometeorološkog zavoda.
- (2) Meteo služba na aerodromu dužna je također pratiti meteorološke promjene i o svim promjenama izvijestiti operatora aerodroma.

Član 11.

(Pregled USS-a)

- (1) Pregled USS-a obavlja se po dijelovima.
- (2) Dijelovi iz stava 1. ovoga člana iste su dužine i obilježavaju se rimskim brojevima I, II i III, s tim što je dio I uvijek prva trećina dužine USS-e, gledano od praga s nižom brojnomo oznakom.

Član 12.

(Pregled staza za vožnju)

Pregled staza za vožnju obavlja se po dijelovima, a podjela na dijelove obavlja se u skladu s odredbom člana 11. stav 2. ovoga Pravilnika.

Član 13.

(Mjerenje atmosferskog taloga)

- (1) Dubina atmosferskog taloga se mjeri na čitavoj dužini USS-e na razmaku od 3 m do 10 m, sa obje strane osi USS-e.
- (2) Razmak između dvije mjerne tačke može iznositi najviše 30% od dužine USS-e.
- (3) Razmak između krajeva USS-e i prve ili posljednje mjerne tačke mora iznositi približno 5% od dužine USS-e, računajući od krajeva USS-e.
- (4) Srednja vrijednost debljine atmosferskog taloga za svaku trećinu USS-e izračunava se na osnovu izmjerenih vrijednosti iz stava 1., 2. i 3. ovoga člana.

Član 14.

(Pregled ivičnih površina)

- (1) Operator aerodroma dužan je pored pregleda USS-a, obavljati pregled površina uz ivice operativnih površina.
- (2) Visina naslaga snijega uz ivice operativnih površina utvrđuje se mjerenjem najveće visine tih naslaga, izražene u centimetrima i udaljenosti od ivica operativnih površina, izražene u metrima.

Član 15.

(Uvjeti kočenja)

- (1) Uvjeti kočenja provjeravaju se uvijek kada nastanu okolnosti koje mogu utjecati na promjenu koeficijenta trenja
- (2) Uvjeti kočenja na operativnim površinama provjeravaju se mjerenjem i izračunavanjem koeficijenta trenja.
- (3) Uvjeti kočenja na USS-i provjeravaju se kada je površina djelomično ili u potpunosti pokrivena snijegom, ledom, bljuzgavicom, a na drugim operativnim površinama kada se može procijeniti da će ti uvjeti biti nepovoljni za kretanje zrakoplova.

Član 16.

(Mjerenje koeficijenta trenja)

- (1) Koeficijent trenja mjeri se duž dvije mjerne linije koje su paralelne s osi USS-e, na razmaku od 3 m do 10 m s obje strane osi vodeći računa o referentnom zrakoplovu u slijetanju ili najčešće jedno mjerenje raditi na 3 m, a drugo na 5 m s obje strane osi.
- (2) Za svaki dio USS-e određuje se srednji koeficijent trenja.
- (3) Ako se mjerenje obavlja kontinualnim mjernim uređajima, srednja vrijednost izračunava se na osnovu podataka registrovanih za svaku trećinu USS-e, a ako se mjerenje vrši kočionim vozilom - srednja vrijednost koeficijenta trenja izračunava se na osnovu najmanje devet mjerenja duž svake od dvije mjerne linije, s tim što se obuhvata cijela dužina USS-e. Razmak između dvije mjerne tačke mora biti oko 10% od upotrebljive dužine USS-e.

Član 17.

(Metod mjerenja koeficijenta trenja)

- (1) Koeficijent trenja mjeri se uređajima koji su predviđeni standardima Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO).
- (2) Uređaj kojim se mjeri koeficijent trenja mora biti baždaren prema uputstvima proizvođača uređaja.
- (3) Mjerenja se obavljaju pod uvjetom koje odredi proizvođač za svaki uređaj posebno i za određeno stanje površina (brzina, tehnika kočenja, težina, pritisak pneumatika, snijeg, voda i sl.).

Član 18.

(Učestalost provjere uvjeta kočenja)

Uvjeti kočenja na USS-i provjeravaju se najmanje jednom godišnje na aerodromima s više od 5000 zrakoplovnih operacija, najmanje svake dvije godine na aerodromima s 5000 do 2000 zrakoplovnih operacija i najmanje svake tri godine na aerodromima s manje od 2000 zrakoplovnih operacija ili kada se za to ukaže potreba zbog promjene stanja na operativnim površinama koje može dovesti do promjene koeficijenta trenja (promjene teksture površine kolnika, naslage gume od pneumatika zrakoplova pri slijetanju i kočenju, nanosi ulja i maziva, mogućnost emulgiranja nanosenih čestica prašine i pepela i dr.).

Član 19.

(Oštećenja na operativnoj površini)

(1) Ako se prilikom pregleda utvrdi da na operativnoj površini ima oštećenja u obliku:

- a) ljuskanja površine kolnika,
- b) pukotina ili deformacije površine kolnika,
- c) neravnina (ispupčenja, udubljenja), stranih predmeta i sl.,

a navedena oštećenja mogu ugroziti sigurnost zračnog prometa, takve površine se moraju isključiti iz upotrebe.

(2) U izvještaju o izvršenom pregledu operativnih površina upisat će se da li su iste u upotrebnom stanju.

Član 20.

(Sistem za obilježavanje u dnevnim i noćnim uvjetima)

Pregledom operativnih površina utvrđuje se stanje i ispravnost sistema za obilježavanje u dnevnim i noćnim uvjetima.

Član 21.

(Učestalost pregleda)

(1) Pregled, kontrola ispravnosti, podešavanje i ispitivanje objekata, instalacije, uređaja, opreme i sredstava obavljaju se dnevno, sedmično, mjesečno, tromjesečno, šestomjesečno i godišnje.

(2) Podaci o izvršenom dnevnom pregledu iz stava 1. ovoga člana unose se u obrazac broj 1.

(3) Podaci o izvršenim pregledima i radnjama iz stava 1. ovoga člana upisuju se u dnevnik radova. Zapise o izvršenim mjerenjima potpisuje ovlaštena osoba koja je izvršila mjerenje. Izvještaj o obavljenom mjerenju mora se nalaziti u prilogu dnevnika rada.

Član 22.

(Dnevni pregled)

Dnevni pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvata:

- 1) provjeru svih rasvjetnih tijela sistema rasvjete operativnih površina i prilazne rasvjete (pregorjele sijalice, zaprljani ili slomljeni stakleni dijelovi leće i dr.);
- 2) provjeru čitavog sistema rasvjete operativnih površina poslije uklanjanja snijega, naročito u odnosu na naslage snijega koje zaklanjaju svjetiljke;
- 3) provjeru daljinskog upravljanja uključenja i promjene intenziteta svjetlosti prilazne rasvjete i rasvjete operativnih površina i PAPI, regulatora konstantne struje;

---

4) provjeru svih sistema za osvjetljavanje i obilježavanje prepreka i sredstava za uključivanje zvučnih i svjetlosnih signala za upozorenje i njihovih instalacija.

Član 23.

(Sedmični pregled)

Sedmični pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvata:

- 1) provjeru rezervnog napajanja električnom energijom:
  - probni rad elektroagregata s kontrolom napona, frekvencije i drugih parametara
  - kontrola vremena pokretanja elektroagregata i preuzimanja opterećenja, u skladu sa ICAO Annex 14, Chapter 8.1
  - stabilnost i regularnost izlaznih karakteristika generatora, vibracije uz prethodno zagrijavanje motora
  - provjera svih sistema zaštite, spojnih elemenata, količine goriva i sl.
- 2) provjeru funkcije rezervnog napajanja električnom energijom - UPS, ako je instaliran..

Član 24.

(Mjesečni pregled)

Mjesečni pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvata naročito:

- 1) provjeru funkcionalnosti sistema regulacije, signalizacije i daljinskog upravljanja rasvjete operativnih površina, rada regulatora u svim stepenima rasvjete operativnih površina i prilazne rasvjete;
- 2) provjeru rada sistema kontrole kretanja zrakoplova i vozila (indukcijske petlje i/ili drugi sistemi) po operativnim površinama, ako je instaliran;
- 3) opći pregled sistema aerodromske rasvjete i regulatora konstantne struje;
- 4) provjeru intenziteta svjetlosti rasvjete u osi USS-e (CL) i rasvjete u zoni dodira USS-e (TDZ).

Član 25.

(Tromjesečni pregled)

Tromjesečni pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvata:

- 1) provjeru instruktivnih znakova i znakova obavještanja na operativnim površinama;
- 2) provjeru usmjerenosti prilaznih svjetala.

Član 26.

(Šestomjesečni pregled)

(1) Šestomjesečni pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvaća mjerenje otpora izolacije svih primarnih strujnih krugova sistema rasvjete operativnih površina i prilazne rasvjete. Otpor izolacije kablova nove i postojeće instalacije mora biti najmanje 50 MΩ. Ako se prilikom kontrole pokaže da otpor izolacije pada, provjeru otpora izolacije obavljati češće s utvrđivanjem uzroka pada. Minimalni otpor izolacije kablova je 5 MΩ. Mjerenje otpora izolacije smiju obavljati samo osobe obučene za mjerenje visokim naponom uz primjenu pravila zaštite od dodira opasnog napona.

(2) Proračun otpora izolacije i mjerenje izoliranosti kablova za napajanje električnom energijom i kablovima za signalizaciju i upravljanje provode se u skladu s ICAO Doc 9157-AN/901 "Aerodromski priručnik - električni sistemi".

---

(3) Provjeru podešenosti ugla svjetlosnog snopa iz zraka uraditi zajedno sa provjerom navigacijske opreme (kalibracija LLZ i GP).

Član 27.

(Godišnji pregled)

Godišnji pregled iz člana 21. ovoga Pravilnika obuhvata:

- mjerenje intenziteta osvjtljenosti na stajanci, pri čemu prosječna horizontalna osvjtljenost mjesta parkiranja zrakoplova ne smije biti manja od 20 Lux, sa ujednačenim odnosom (srednji prema minimalnom) od najviše 4:1, a prosječna vertikalna osvjtljenost ne smije biti manja od 20 Lux na visini od 2 m iznad pristanišne platforme, u potrebnim smjerovima. Horizontalna osvjtljenost ostalih površina pristanišne platforme ne smije biti manja od 50% prosječne osvjtljenosti mjesta parkiranja, sa ujednačenim odnosom (prosječan prema minimalnom) od najviše 4:1;
- pregled šahtova i kanalizacije kablovskih instalacija;
- provjera otpora uzemljenja, u skladu sa elektrotehničkim propisima;
- provjera svjetiljki ugrađenih u operativne površine (CL, TDZ, APH, THR). Provjera treba biti urađena u skladu sa FAA AC 150/5340-26.

Član 28.

(Tehnički pregled ispravnosti)

(1) Operator aerodroma dužan je najmanje jednom godišnje obaviti pregled ispravnosti sve opreme aerodromskih službi a na osnovu uputstva i preporuke proizvođača opreme (generatori, vučna vozila, samohodne stepenice, utovarivači, prikolice, sredstva za zemaljski prijevoz putnika i druga vozila za opskrbu, čišćenje, odleđivanje i ostalu opremu i opsluživanje zrakoplova prije i poslije leta, kao i ostala vozila koja služe za obavljanje drugih poslova na stajanci i manevarskim površinama).

(2) Pregled iz stava 1. ovoga člana obavlja se i češće ako stanje opreme i sredstava aerodromskih službi to zahtijeva.

(3) Operator aerodroma dužan je voditi dokumentaciju o izvršenom pregledu iz stava 1. ovoga člana i tu dokumentaciju čuvati pet godina u svojoj arhivi.

DIO TREĆI - POPRAVKE I OTKLANJANJE NEDOSTATAKA

Član 29.

(Popravke i otklanjanje nedostataka)

Tokom redovnog održavanja operativnih površina moraju se odmah otkloniti svi nedostaci i izvršiti određene popravke, a naročito:

- 1) popravak mjestimičnih površinskih oštećenja površine kolnika i oštećenja duž spojnice i na uglovima ploča betonskog kolnika;
- 2) denivelacija sa zamjenom ili bez zamjene površine kolnika na mjestima oštećenja;
- 3) obnavljanje nedovoljno vidljivih oznaka;
- 4) košenje trave i održavanje propisanih kota i nagiba površina osnovnih staza;
- 5) zamjena dotrajalih kablovskih instalacija sistema svjetlosnog obilježavanja i zamjena neispravnih svjetiljki;
- 6) popravak oštećenja na ogradi;
- 7) druge popravke kojima se sprječavaju nepravilnosti i oštećenja na operativnim površinama.

Član 30.

(Održavanje odvodnika)

Operator aerodroma dužan je redovno održavati: rigole, slivnike, šahtove i kanale koji se koriste za odvođenje vode.

Član 31.

(Plan održavanja)

Plan održavanja za jesensko razdoblje osim redovnog održavanja obuhvata i plan pripreme za održavanje u zimskim uvjetima uključujući i preventivne mjere.

Član 32.

(Poprečni i uzdužni nagibi)

- (1) Poprečni i uzdužni nagibi na površinama USS-e, drugih staza i stajanci na aerodromu moraju se održavati u skladu s propisanim nagibima.
- (2) Na površinama USS-e ne smije biti deformacija većih od 3 cm na dužini 45 m u uzdužnim profilima USS-e.

Član 33.

(Neravnine)

Niti na jednom dijelu površina USS-e i brzoizlaznih staza za vožnju ne smije biti neravnina koje su veće:

- 1) od 1,25 cm - u obliku izbočina, koje ne smiju biti oštih ivica, mjereno ravnjačom dužine 3 m u bilo kojem smjeru;
- 2) od 3 mm - u obliku ulegnuća u kojima se može zadržati voda, mjereno ravnjačom dužine 3 m u bilo kojem smjeru.

Član 34.

(Ulegnuća)

- (1) Niti na jednom dijelu površina staza za vožnju i stajanke ne smije biti ulegnuća u kojima se može zadržati voda, većih od 3 cm, mjereno ravnjačom dužine 3 m u bilo kojem smjeru.
- (2) Iznimno od odredbe stava 1. ovoga člana neravnine mogu biti veće ako su na aerodromu izgrađeni rigoli ili kanali za odvod, koji ne mogu dovesti do oštećenja zrakoplova.

Član 35.

(Stabilizirane površine)

Na stabiliziranim operativnim površinama ne smije biti neravnina većih od 3 cm, mjereno ravnjačom dužine 3 m bilo u kojem smjeru.

Član 36.

(Zatravljene površine)

Na zatravljenim operativnim površinama ne smije biti neravnina većih od 5 cm, mjereno ravnjačom dužine 3 m bilo u kojem smjeru.

Član 37.

(Planiranje opsežnih radova)

U razdoblju povoljnih vremenskih i drugih uvjeta moraju se planirati i određeni opsežni radovi utvrđeni redovnim i pojačanim održavanjem, a naručito:

- a) obrada i brtvljenje novih pukotina i zamjena dotrajale brtvljene mase spojnice i pukotina;
- b) popravci, zamjene ili pojačanja dotrajalih mjesta na kolničkim površinama;
- c) zaštita asfaltnog zastora od isparavanja bitumenskog veziva;
- d) povećanje hrapavosti kolničkih površina da bi se povećao učinak kočenja;
- e) uklanjanje drveća i drugog raslinja koje probija površine za ograničavanje prepreka;
- f) provjera ravnosti i nosivosti kolničke konstrukcije.

Član 38.

(Oznake na operativnim površinama)

Ako na operativnim površinama nije uočljivo više od 30% obojene površine oznake, zbog naslaga gume, drugih nečistoća, oštećenja ili promjene osnovne boje i sl., potrebno je iste oznake obojiti.

Član 39.

(Ljetno mjerenje koeficijenta trenja)

(1) Ako se vrijednost koeficijenta trenja na površini USS-e smanji ispod vrijednosti datih u stupcu 7. tabele 1. iz stava 3. ovoga člana, poduzimaju se mjere za poboljšanje uvjeta kočenja (povećanja hrapavosti ili obnavljanje površine kolnika, čišćenje) i istovremeno se objavljuje podatak, putem hitnih informacija (NOTAM), da je USS-a klizava kada je pokrivena vodom.

(2) Samo mjerenje koeficijenta trenja se vrši pomoću uređaja koje ima vještačko vlaženje ispred mjernog točka, pri čemu dubina vode mora biti 1 mm. Pritisak u mjernoj gumi i gazni sloj moraju biti predviđeni za ovaj tip mjerenja.

(3) Granične vrijednosti održavanja određuju se prema sljedećoj tabeli:

Tabela 1

Tip opreme za ispitivanje	Tip	Pritisak u gumi (kPa)	Test brzine (km/h)	Vodeni sloj (mm)	Novo izgrađeni kolnik	Održavani nivo	Minimalni koeficijent trenja
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
Mu-meter	A	70	65	1,0	0,72	0,52	0,42
Trailer	A	70	95	1,0	0,66	0,38	0,26
Skiddometer Trailer	B	210	65	1,0	0,82	0,60	0,50
	B	210	95	1,0	0,74	0,47	0,34
Surface	B	210	65	1,0	0,82	0,60	0,50

Friction							
Tester	B	210	95	1,0	0,74	0,47	0,34
Vehicle	B	210	65	1,0	0,82	0,60	0,50
Tester	B	210	95	1,0	0,74	0,54	0,41
Vehicle							
TATRA	B	210	65	1,0	0,76	0,57	0,48
Friction							
Tester	B	210	95	1,0	0,67	0,52	0,42
Vehicle							
GRIPTESTER	C	140	65	1,0	0,74	0,53	0,43
Trailer	C	140	95	1,0	0,64	0,36	0,24

(4) Vrijednosti u stupcima 6. i 7. iz tabele1 iz stava 3. ovoga člana predstavljaju srednje vrijednosti za USS-e ili njene određene dijelove. Ako se na dionici od 100 m dobiju izmjerene vrijednosti manje od onih u stupcu 7. moraju se poduzeti mjere za poboljšanje uvjeta kočenja.

(5) Detaljna uputstva o načinu mjerenja koeficijenta trenja dati su u ICAO doc 9137-AN/898 Airport Service Manual dio 2.

Član 40.

(Trava i drugo rastinje na osnovnim stazama)

- (1) Trava i drugo rastinje na osnovnim stazama ne smiju biti viši od 30 cm, a trava oko svjetiljki sistema svjetlosnog obilježavanja mora se održavati tako da se osigura stalna vidljivost tih svjetiljki iz zrakoplova u polijetanju, slijetanju i kretanju po operativnim površinama.
- (2) Na zatravljenim operativnim površinama trava ne smije biti viša od 15 cm.
- (3) Ako se na zatravljenim površinama pojave kritičnjaci, te se površine moraju poravnati i uvaljati.

Član 41.

(Ovlaštena osoba za održavanje sistema svjetlosnog obilježavanja)

Operator aerodroma dužan je osigurati na aerodromu, dok je otvoren, ovlaštenu osobu za održavanje sistema svjetlosnog obilježavanja.

Član 42.

(Rezervni dijelovi instalirane opreme)

Za sve elemente sistema rasvjete (obilježavanja), operator aerodroma mora posjedovati dovoljnu količinu rezervnih dijelova instalirane opreme, a u svrhu omogućavanja hitnih popravaka i zamjene neispravnih dijelova istog sistema.

Član 43.

(Godišnji plan redovnog održavanja)

Operator aerodroma obavezan je utvrditi godišnji plan redovnog održavanja i osigurati mjere za popravak operativnih površina, objekata, instalacija, uređaja, opreme i sredstava koji omogućuju sigurno polijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova, kao i prihvat i otpremu zrakoplova, putnika i stvari.

DIO ČETVRTI - ČIŠĆENJE

Član 44.

(Strani predmeti i tekućine na operativnim površinama)

- (1) Na operativnim površinama ne smiju se nalaziti strani predmeti (izdvojeni dijelovi površine kolnika, ostaci šljunka, pijeska i prašine, ostaci pokošene trave i sl.) koji mogu oštetiti zrakoplov.
- (2) Naslage ulja, maziva, gume i sl. moraju se hitno uklanjati s operativnih površina

Član 45.

(Održavanje zaštitnih pojaseva operativnih površina)

Zaštitni pojasevi (strip) operativnih površina moraju se održavati na način da se spriječi mogućnost da nečistoće ili kameni agregat bude usisan od motora zrakoplova.

Član 46.

(Sredstva za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja operativnih površina)

Operator aerodroma mora pravovremeno osigurati dovoljnu količinu sredstava za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja operativnih površina..

Član 47.

(Plan uklanjanja snijega, leda i slane)

Operator aerodroma, dužan je napraviti plan uklanjanja snijega, leda, bljuzgavice i slane, s razrađenim prioritetom, načinom čišćenja, postupcima, sastavom tima i radnim vremenom tima, odgovarajućom mehanizacijom i sredstvima (tip i broj strojeva, sredstva za odleđivanje i dr.).

Član 48.

(Uklanjanje atmosferskog taloga)

- (1) Atmosferski talog sa stabiliziranih i zatravljenih operativnih površina uklanja se na način da se te površine ne oštete.
- (2) Atmosferski talog mora biti uklonjen s površina USS-a i s drugih površina koje se koriste u uvjetima kategorije II i III, a na ostalim operativnim površinama debljina atmosferskog taloga ne smije biti veća od debljine propisane u članu 51. ovoga Pravilnika, ako uvjeti kočenja nisu loši.

Član 49.

(Zimska oprema)

- (1) Oprema za čišćenje snijega, leda, bljuzgavice i slane mora biti ispravna prije početka zimske sezone.
- (2) Operator aerodroma mora najkasnije do 1. novembra tekuće godine obaviti pregled zimske opreme kojim će utvrditi ispravnost kao i obaviti obuku osoba koje će rukovati tom opremom.

Član 50.

(Oznake za obilježavanje staza pokrivenih snijegom)

Prije početka zimske sezone moraju se postaviti oznake za obilježavanje staza pokrivenih snijegom. To mogu biti drveni kolčići ili zastavice određene visine i obojeni odgovarajućom bojom.

Član 51.

(Čišćenje površina)

(1) Čišćenje površina za kretanje zrakoplova započinje odmah poslije pokrivanja površine kolnika padavinom, odnosno najkasnije kada pokrivač dostigne debljinu od 15 mm (bljuzgavica), odnosno 20 mm ako je snijeg vlažan i 50 mm ako je snijeg suh.

(2) Iznimno od odredbe stava 1. ovoga člana, čišćenje mora započeti ranije ako su uvjeti kočenja loši.

Član 52.

(Zimsko mjerenje koeficijenta trenja)

Uvjeti kočenja na USS-i u zimskim uvjetima prikazuju se opisno i određenim brojem (kodom) koji odgovara koeficijentu trenja, prema tabeli 2:

Tabela 2

Izmjereni/izračunati koeficijent trenja	Ocjena kočenja	Kod
0,40 i više	dobro	5
0,39 do 0,36	srednje do dobro	4
0,35 do 0,30	srednje	3
0,29 do 0,26	srednje do loše	2
0,25 i manje	loše	1
	nepouzđano ili se ne može izmjeriti	9

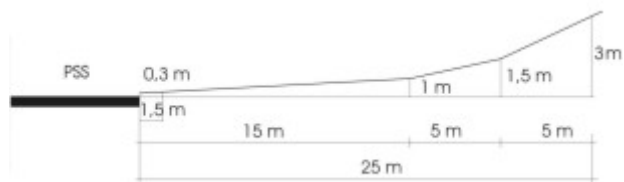
Član 53.

(Visina snježnog pokrivača)

(1) Visina snježnog pokrivača na površinama zaštitnih pojaseva osnovne staze ovisno o tipu zrakoplova koji prometuje na aerodromu, mora biti tolika da krila zrakoplova sigurno nadvišu snježni pokrivač tako da turbine motora zrakoplova ne mogu usisati snijeg i led te za slučaj da se vanjski točak stajnog trapa nađe na ivicu površine za kretanje zrakoplova.

(2) Za USS-u i druge staze aerodroma referentnih kodnih oznaka D i E prema ICAO Annex 14, maksimalna visina snijega ne smije biti veća od visine na slici 1.

Slika 1

(3) Za USS-u i druge staze aerodroma kodne oznake C visina snijega ne smije biti veća od visine profila na slici 2.

Slika 2

(4) Za USS-u aerodroma kodnih oznaka A i B, snijeg mora biti niži od najniže tačke kritičnog zrakoplova kada se vanjski točak stajnog trapa nalazi na vanjskoj ivici USS-e.

(5) Poslije prestanka padanja snijega, kada to uvjeti dozvole, visina snijega iz ovoga člana mora se smanjiti da bi se u slučaju ponovnog čišćenja mogla održati propisana visina snijega.

Član 54.

(Način čišćenja snijega oko rasvjetnih tijela za obilježavanje)

- (1) Snijeg oko rasvjetnih tijela za obilježavanja čisti se tako da usmjereno zračenje rasvjetnog tijela ne bude zaklonjeno snijegom.
- (2) Kod rasvjetnih tijela koja su postavljena na nivou terena, u neposrednoj blizini rasvjetnih tijela snijeg mora biti očišćen na razmaku od 0,5 m u smjeru zračenja do visine od 0,1 m. Kod izdignutih rasvjetnih tijela snijeg mora biti očišćen najmanje 0,2 m ispod izvora zračenja.
- (3) Na razmacima većim od razmaka iz stava 2. ovoga člana, snijeg se čisti tako da se sloj snijega nalazi ispod ravni pod pozitivnim nagibom od 4%, koja počinje na nivou očišćenog snijega neposredno oko svjetiljke.

Član 55.

(Odleđivanje/zaštita od zaleđivanja operativnih površina)

Za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja operativnih površina koriste se ispitana kemijska sredstva koja ne utječu nepovoljno na okoliš, na materijal od kojeg je proizveden zrakoplov i koja oštećuju površine kolnika u najmanjoj mogućoj mjeri.

Član 56.

(Vozila i mašine za čišćenje operativnih površina)

Vozila i mašine za čišćenje operativnih površina, kao i druga vozila koja se kreću po operativnim površinama, moraju imati uključena rotacijska svjetla žute boje za svo vrijeme zadržavanja na tim površinama i moraju biti u stalnoj radiovezi s rukovodiocem tima za čišćenje.

Član 57.

(Odobrenje za čišćenje)

Čišćenje operativnih površina, za vrijeme zvanične otvorenosti aerodroma, može započeti nakon što se dobije odobrenje od nadležne kontrole zračnog prometa.

Ako se čišćenje izvodi za vrijeme zatvorenosti aerodroma, odobrenje od nadležne kontrole zračnog prometa nije potrebno.

Član 58.

(Obaveza rukovodioca tima za čišćenje)

Rukovodilac tima za čišćenje dužan je, kada se lično uvjeri da su sva vozila, mašine i oprema napustili operativne površine, radiovezom izvijestiti nadležnu kontrolu zračnog prometa da su operativne površine slobodne za zračni promet.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Prijeleзна odredba)

Ovim Pravilnikom prestaje da važi Pravilnik o održavanju objekata, opreme i instalacija od značaja za sigurnost zračne plovidbe na aerodromima ("Službeni list SFRJ", broj 9/84).

Član 60.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 61.

(Operativne naredbe generalnog direktora BH DCA)

(1) Generalni direktor BH DCA može Operativnim naredbama ograničiti upotrebu ovoga Pravilnika ili odrediti posebne i dopunske uvjete u primjeni ovoga Pravilnika ukoliko to budu zahtjevale odredbe propisa BiH, kao i ukoliko to bude proizilazilo iz zahtjeva regulative ICAO.

(2) Operativne naredbe sadrže:

- a) razlog izdavanja;
- b) primjenjivost i dužinu trajanja;
- c) radnje i postupke koje treba poduzeti.

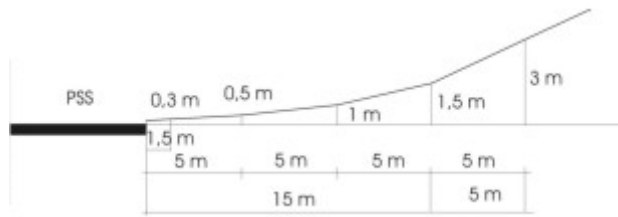
Član 62.

(Ostale obaveze)

Za pojedinosti koje nisu utvrđene ovim Pravilnikom primjenjivat će se standardi i preporučene prakse ICAO Anex 14. i domaći regulativni propisi koji se odnose na ovu oblast.

Broj 02-292.3-603/06
19. maja 2006. godine
Sarajevo

Generalni direktor
Đorđe Ratkovića, s. r.

Obrazac broj 1

(INDIKATOR LOKACIJE AERODROMA) A) →		(DATUM/VRIJEME POSMATRANJA) B) →			(ODREĐIVAČ PISTE) C) →						
		Trećine piste			Rulnice						Platforma
		I	II	III	"A"	"B"	"C"	"D"	"E"	"F"	
STANJE NA POVRŠINI											
	a – suho i čisto b – vlažno c – mokro d – barice e – vodeni sloj										
NEISPRAVNOSTI											
POVRŠINE	Oštećenje zastora										
	Strani predmeti										
	Neravnine veće od dopuštenih										
	Horizontalne oznake										
	Vertikalne oznake										
	Naslage gume i sl.										
	Zaštitni pojas i osnovna staza										
SVJETLOSNO OBILJEŽAVANJE	Ivicana svjetla										
	Svjetla ose										
	Svjetla pragova piste										
	Svjetla krajeva piste										
	Svjetla zone dodira										
	Svjetla pokazivača ugla poniranja (PAPI)										
	Prilazna svjetla										
	Rasvjeta platforme (reflektori)										
PREPREKE											
JATA PTICA											
OPIŠNE NAPOMENE											

UPUTSTVO ZA POPUNU OBRASCA BROJ 1

Izveštaj vrijedi najviše 24 sata.

Tačka A

Indikator lokacije aerodroma (četveroslovni indikator lokacije).

Tačka B

Osmocifrena datum/vrijeme grupa - daje vrijeme posmatranja kao mjesec, dan, sat i minute u UTC; ova tačka mora uvijek biti popunjena.

Tačka C

Niži broj određivača piste.

"STANJE NA POVRŠINI"

Unosi se slovna oznaka (a, b, c, d, e) koja odgovara stanju površine.

"NEISPRAVNOSTI"

Upisuje se "/" u odgovarajuće ivice ako nema neispravnosti. U slučaju neispravnosti upisuje se "YES".

Ako neispravnosti ugrožavaju sigurnost zračne plovidbe ili ispravnost instalacije svjetlosnog obilježavanja ispod propisanog minimuma, upisuje se "NO", čime se označava da je određena površina ili instalacija izvan upotrebe.

Ako postoje neispravnosti koje su vezane za pistu, tad se mora iza "YES" dodati i lijeva ("L") ili desna ("R") strana ili obje strane ("LR"), promatrano od praga s nižom brojčanom oznakom.

U zagradi se upisuje i broj neispravnih ili zaklonjenih svjetiljki.

Opisom u "OPISNE NAPOMENE" daju se poblži podaci o neispravnostima.

"PREPREKE"

Unose se podaci o svim pokretnim i nepokretnim preprekama koji nisu objavljeni u AIP.

"JATA PTICA"

Unose se podaci o jatima ptica, ako postoje: na kojoj su površini, o smjerovima prelijetanja, vrsti ptica i sl..

"OPISNE NAPOMENE"

Unosi se bilo koja važna operativna informacija ili poblže objašnjenje neispravnosti iz dijela "NEISPRAVNOSTI" ovoga obrasca.

Obrazac broj 2

(COM natpis)	(POKAZATELJ PRIORITETA)	(ADRESE)		
	(DATUM I VRIJEME POPUNJAVANJA)	(INDIKATOR STAVARA OCA)		
(SKRAĆENI NATPIS)	(SWAA SERIJSKI BROJ)	(INDIKATOR LOKACIJE)	DATUM/VRIJEME POSMATRANJA	(ALTERNATIVNA GRUPA)
	s w			

SNOWTAM	(Serijski broj)	
(INDIKATOR LOKACIJE AERODROMA)	A)	→
(DATUM/VRIJEME POSMATRANJA (Vrijeme završetka mjerenja u UTC))	B)	→
(ODREĐIVAČ PISTE)	C)	→
(DUŽINA OČIŠĆENE PISTE, AKO JE MANJE OD OBJAVLJENE DUŽINE (m))	D)	→
(ŠIRINA OČIŠĆENE PISTE, AKO JE MANJA OD OBJAVLJENE ŠIRINE (m; ako se grana lijevo ili desno od centralne linije dodaj "L" ili "R"))	E)	→
NASLAGE PREKO CIJELE DUŽINE PISTE (Posmatrane na svakoj trećini piste, počevši od pragova i uzimajući manji broj oznake piste) NIL – ČISTA I SUHA 1 – VLAŽNA 2 – MOKRA ili vodene barice 3 – POKRIVENA MRAZOM ILI INJEM (dubina normalno manja od 1 mm) 4 – SUHI SNIJEG 5 – MOKRI SNIJEG 6 – BLJUŽGAVICA 7 – LED 8 – NABIJENI ILI UVALJANI SNIJEG 9 – SMRZNUTE BRAZDE ILI BREŽULJCI	F)	→
(PROSJEČNA DUBINA (mm) ZA SVAKU TREĆINU UKUPNE DUŽINE PISTE)	G)	→

MJERENJA KOČENJA NA SVAKOJ TREĆINI PISTE I UREĐAJ ZA MJERENJE KOČENJA		
IZMJERENI ILI IZRAČUNATI KOEFICIJENT ili PROCJENJENO KOČENJE NA POVRŠINI 0.40 i iznad above DOBRO 5 0.39 do 0.36 SREDNJE/DOBRO 4 0.35 do 0.30 SREDNJE 3 0.29 do 0.26 SREDNJE/SLABO 2 0.25 i ispod SLABO 1 9 – nepouzđano NEPOUZĐANO 9		H) →
(Kada navodite izmjerene koeficijente koristite promatrane dvije vrijednosti, praćene skraćenicama koje se koriste na uređaju za mjerenje koćenja. Kada navodite procjenjene koristite samo jednu cifru.)		
KRITIČNI NASIPI SNIJEGA (ako ih ima, unesite visinu (cm) udaljenost od ivice piste (m) praćeno sa "L", "R" ili "LR" ako je primjenjivo)		J) →
SVJETLA PISTE (ako su nejasna, unesite "DA" praćeno sa "L", "R" ili oboje "LR" ako je primjenjivo)		K) →
DALJE ČIŠĆENJE (ako je planirano, unesite dužinu (m) koja bi trebala da se očisti ili ako je rijeć o punoj dimenziji, unesite "TOTAL")		L) →
DALJE ČIŠĆENJE OČEKUJE SE DA BUDE ZAVRŠENO .. (UTC)		M) →
RULNICA (ako nije na raspolaganju odgovarajuća rulnica, unesite "NE")		N) →
NASIPI SNIJEGA NA RULNICI (ako su veći od 60 cm, unesite "DA" praćeno udaljenošću, m)		P) →
STAJANKA (ako nije upotrebljiva unijeti "Ne")		R) →
SLJEDEĆE PLANIRANO PROMATRANJE/MJERENJE JE ZA (mjesec/dan/sat u UTC)		S) →
PRIMJEDBE OTVORENIM TEKSTOM (uključujući naslage i druge operativno znaćajne informacije)		T) →

UPUTSTVO ZA POPUNU OBRASCA BROJ 2

- Kada izvještavate o dvije ili tri piste, ponovite taćke od C do P.
- Taćke zajedno sa njihovim indikatorima moraju biti u potpunosti izbaćene, kada nema informacija u kojima se sadrže.
- Moraju se koristiti metrićke jedinice i ne izvještava se o jedinici mjerenja.
- Maksimalna validnost SNOWTAM-a je 24 sata. Novi SNOWTAM mora biti izdat kad god dođe do znaćajne promjene u uvjetima. Sljedeće promjene koje se odnose na uvjete piste smatraju se znaćajnim:
  - Promjena u koeficijentu koćenja od oko 0.05;
  - Promjene u dubini naslaga veće od sljedećih:
    - 20 mm za suhi snijeg;

-
- 10 mm za mokri snijeg;
  - 3 mm za bljuzgavicu;
- (3) promjena u raspoloživoj dužini ili širini piste od 10 % ili više;
- (4) bilo koja promjena u vrsti naslaga ili promjena u izvještaju koje zahtijevaju ponovnu klasifikaciju u tačkama F ili T SNOWTAM-a;
- (5) kada postoje kritični nasipi snijega na jednoj ili na obje strane piste, bilo koja promjena u visini ili udaljenosti od centralne linije;
- (6) bilo koja promjena u jasnoći osvjetljenja piste prouzrokovana zatamnjem svjetala;
- (7) bilo koji uvjeti za koje je poznato da bi mogli biti značajni prema iskustvu ili lokalnim okolnostima.

e. Skraćeni natpis "TTAAiiii CCCC MMYYGg (BBB)" uvršten je kako bi olakšao automatsko procesiranje SNOWTAM poruka u kompjuterskoj bazi podataka. Objasnjenje ovih simbola je:

TT - određivač podataka za SNOWTAM - SW;

AA - geografski određivač za države; npr. LF - Francuska, EG - Velika Britanija;

SNOWTAM serijski broj u četverocifrenoj grupi;

CCCC - četiri slova indikator lokacije aerodroma na koji se SNOWTAM odnosi;

MMYYGg - datum/vrijeme posmatranja/mjerenja, čime:

MM - mjesec; npr., Januar - 01, Decembar - 12

YY - dan u mjesecu

Gg - vrijeme u satima (GG) i minutama (gg) (UTC);

(BBB) - alternativna grupa za: Ispravka za SNOWTAM poruku prethodno razglašenu sa istim serijskim brojem - COR.

NAPOMENA: Zagrade u (BBB) su korištene da pokažu da je ta grupa alternativna.

PRIMJER:

Skraćeni natpis SNOWTAM-a Br. 149 iz Ziriha, mjerenje/posmatranje od 7 Novembra u 0620 UTC:

SWLS0149 LSZH 11070620

Tačka A

Indikator lokacije aerodroma (četveroslovni indikator lokacije).

Tačka B

Osmocifrena datum/vrijeme grupa - daje vrijeme posmatranja kao mjesec, dan, sat i minute u UTC; ova tačka mora uvijek biti popunjena.

Tačka C

Niži broj određivača piste.

Tačka D

Dužina očišćene piste u metrima, ako je manja od objavljene dužine (pogledaj tačku T na dijelu izvještaja o neočišćenom dijelu piste).

Tačka E

Širina očišćene piste u metrima, ako je manja od objavljene širine; ako se grana lijevo ili desno od centralne linije dodaj "L" ili "R" gledano sa pragova i uzimajući manji broj određivača piste.

Tačka F

Naslage preko čitave dužine piste kao što je objašnjeno u SNOWTAM Format. Odgovarajuća kombinacija ovih brojeva može se koristiti kako bi pokazala promjenjive uvjete na segmentima piste. Ako je prisutno više od jedne naslage na istom dijelu piste, moraju biti izvješteni u nizu od vrha prema dnu. Nanosi, dubina ili naslaga značajno veći od prosječnih vrijednosti ili druge značajne karakteristime naslaga moraju biti izvještene pod tačkom T na razumljivom jeziku.

Tačka G

Prosječna dubina naslaga u milimetrima za svaku trećinu ukupne dužine piste, ili "XX" ako je nije u stanju izmjeriti ili operativno nije značajna; trebala bi biti načinjena procjena na precizno 20mm za suhi snijeg, 10mm za mokri snijeg i 3mm za bljuzgavicu.

Tačka H

Mjerenje kočenja na svakoj trećini piste i uređaj za mjerenja kočenja. Izmjereni ili proračunati koeficijent (dvije cifre) ili, ili ako nije raspoloživo, procijenjeno kočenje na površini (jedna cifra) u nizu od pragova uzimajući manji broj određivača piste. Unesite kod 9 kada uvjeti na površini ili uređaj za mjerenje kočenja koji je na raspolaganju ne omogućuje da budu napravljena pouzdana mjerenja kočenja na površini. Koristite sljedeće skraćenice kako bi ste pokazali koji je uređaj za mjerenje kočenja bio upotrebljen:

BRD - Brakemeter-Dynamometer

GRT - Grip Tester

MUM - Mu-meter

RFT - Runway friction tester

SFH - Surface friction tester (gume sa visokim pritiskom)

SFL - Surface friction tester (gume sa niskim pritiskom)

SKH - Skiddometer (gume sa visokim pritiskom)

SKL - Skiddometer (gume sa niskim pritiskom)

TAP - Tapley meter

Ako je korištena druga oprema navedite to na razumljivom jeziku.

Tačka J

Kritični nasipi snijega: ako ih ima unesite visinu u centimetrima i udaljenost od ivice piste u metrima, slijedeći od lijeve ("L") ili desne ("R") strane ili sa obje strane ("LR"), gledano od pragova i uzimajući manji broj određivača piste.

Tačka K

Ako su svjetla na pisti nejasna unesite "DA" slijedeći od lijeve ("L") ili desne ("R") strane ili sa obje strane ("LR"), gledano od pragova i uzimajući manji broj određivača piste.

Tačka L

Kada se poduzimaju dalja čišćenja, unesite dužinu i širinu piste ili "TOTAL" ako će pista biti očišćena u potpunosti.

Tačka M

Unesite unaprijed očekivano vrijeme završetka u UTC.

Tačka N

Kod za tačku F može se koristiti da opiše uvjete rulnice; unesite "NE" ako nije raspoloživa niti jedna rulnica koja je povezana sa pistom.

Tačka P

Ako je primjenjiva, unesite "DA" slijedeći od bočne udaljenosti u metrima.

Tačka R

Kod za tačku F može se koristiti da opiše uvjete platforme; unesite "NE" ako platforma nije u upotrebi.

Tačka S

Unesite unaprijed očekivano vrijeme sljedećeg posmatranja/mjerenja u UTC.

Tačka T

Opišite na razumljivom jeziku bilo koju operativno značajnu informaciju ali uvijek izvještavajte o dužini neočišćene piste (Tačka D) i veličini kontaminiranosti piste (Tačka F) za svaku trećinu piste (ako je odgovarajuća) u skladu sa sljedećim nizom:

10% - ako je manje od 10% piste kontaminirano

25% - ako je 11 - 25% piste kontaminirano

50% - ako je 26 - 50% piste kontaminirano

100% - ako je 51 - 100% piste kontaminirano.